

Magyar Pszichiátriai Társaság
Sajtóközlemény
Budapest, 2022. október 3.

Hogyan építsünk hidakat?

Javaslatcsomag készült a pszichiátriai ellátás átszervezéséről

A Magyar Pszichiátriai Társaság (MPT) 2022. szeptember 28. és október 1. között, a Budapesti Kongresszusi Központban több mint 850 regisztrált résztvevővel tartotta meg XXV. Vándorgyűlését. Az idei kongresszus mottója: „Hogyan építsünk hidakat? – Kérdések, kihívások, megoldások a pszichiátriában”. A téma aktualitását a járvány utáni helyzet, a pszichiátria jelentős átalakulása és a szomszédunkban zajló háborús események miatt hazánkba menekült, traumatizált felnőttek és gyermekek ellátása, az őket segítő szakemberek közötti összefogás szükségessége adja.

A vándorgyűlés helyszínén tartott sajtótájékoztatón elhangzott, hogy az elmúlt két és fél év számos változást hozott a magyar pszichiátriában. A koronavírus-járvány miatt az MPT kénytelen volt online keretek között megrendezni tavalyi vándorgyűlését, és félévvel elhalasztani idei, eredetileg tavaszra tervezett kongresszusát. Az MPT életében különösen fontos esemény az idei vándorgyűlés, amely teret adott nem csak a tudománynak, hanem a hosszú ideig nélkülözött személyes együttlétnek, kollegiális eszmecsereknél is. *Dr. Szekeres György*, az MPT és a vándorgyűlés elnöke rámutatott, hogy a rendezvény címében szereplő híd a szakma és a döntéshozók, a pszichiátria és az egyéb orvosszakmák, a gyermek- és felnőttpszichiátria, egyben a kutatás és klinikai orvoslás közötti kapcsolat elmélyítésének szükségességét is szimbolizálja. A kongresszusi programban kiemelt helyet kaptak az ukrajnai háborús események akut és elhúzódó hatásaival, a hazánkba menekülő felnőttek és gyermekek megsegítésének lehetőségeivel foglalkozó előadások ugyanúgy, ahogyan a pszichiátria szakmát komoly kihívás elé állító Covid-járvány során szerzett tapasztalatokról szóló beszámolók is. Utóbbi kapcsán *Szekeres György* hangsúlyozta, hogy a pandémia ideje alatt csökkent a fekvő- és járóbeteg ellátásban kezelt pszichiátriai betegek száma. Ez azt is jelenti – fogalmazott –, hogy minden bizonnyal megnőtt a nem felismert, kezeletlen esetek száma, ami társadalmi szinten számos negatív következménnyel járhat. Az ország pszichiátriai szakellátást végző intézményei közül több helyen – így például a Semmelweis Egyetem Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinikáján is – Covid-ellátásra kellett átállni, vagyis a pszichiáterek a nem intenzív terápiát igénylő fertőzötteket is gyógyították. Mindemellett pszichiátriai konzíliumot kellett biztosítaniuk az egyéb fekvőbeteg osztályokon, és a kórházi dolgozók mentálhigiénés gondozásáról, kiegészítő-megelőzéséről is gondoskodniuk kellett – tette hozzá *Dr. Molnár Károly*, a kongresszusi szervezőbizottságának elnöke, az MPT leendő elnöke. Mint mondta, a járvány következtében világszerte – így Magyarországon is – megnőtt a depresszió, a szorongásos zavarok, a poszttraumás stressz szindróma és az élethelyzeti krízisek előfordulásának gyakorisága. *Dr. Van der Wijk Ibolya*, az MPT alelnöke, egyben a Fiatal Pszichiáterek Szekciójának (Hungarian Association of Psychiatric Trainees, HAPT) elnöke arról számolt be, hogy bár a pszichiáter szakorvosjelöltek állták a sarat a Covid-osztályokra történő átvezénylések során, sokukat érzelmileg megviselte a súlyos állapotú betegek ellátása és gyakran halála is.

Dr. Wernigg Róbert, az MPT főtitkára és Népegészségügyi Szekciójának vezetője kiemelte, hogy a lakosságra nehezedő fokozott teher – járvány, infláció és háború – miatt napjainkban számos tényező veszélyezteti a mentális egészséget, ugyanakkor az egészségügyi ellátórendszer is komoly problémákkal küzd. Ezért az MPT ellátás-szervezési munkacsoportja a gyakorlatból származó, tapasztalaton alapuló, megvalósíthatónak tűnő kereteket is respektáló javaslatcsomagot dolgozott ki,

és tett le a döntéshozók - többek között az Országos Kórházi Főigazgatóság - asztalára a pszichiátriai ellátás átszervezéséről.

A munkaanyag a lakóhely közeli ellátást helyezi fókuszba, beemelve az alapellátást a pszichiátriai ellátás folyamatába. A koncepció szerint az enyhébb esetek – például a szorongásos hangulatzavarok – felismerése és gondozása vonatkozásában a szakma számít a háziorvosok, illetve a praxisközösségek közreműködésére annak érdekében, hogy tehermentesítsék a járóbeteg szakellátást. A súlyosabb, komplikált, illetve kezelésre nem reagáló eseteket a terveik szerint kialakítandó megyei pszichiátriai központokban működő multidiszciplináris teamek látnák el. Wernigg Róbert úgy véli, hogy magas színvonalú javaslatot sikerült összeállítaniuk, amelynek különböző vetületei a kongresszus egyes szekcióiban is visszaköszöttek. Mint fogalmazott: „Örvendetes, hogy a nehézségek ellenére érési folyamat indult el, és reményeink szerint a szakma a pozitív átalakulás irányába halad.”

Szekeres György hozzátette, hogy az átalakításra azért is nagy szükség van, mert a pszichiátriai ellátórendszerben nagy fokú humánerőforrás-hiány tapasztalható. „Nem csak a szakorvosok, hanem a szakdolgozók létszáma is igen alacsony, ami akadályát képezheti a biztonságos és megfelelő minőségű betegellátásnak. Elmondta, hogy támogatásáról biztosította a pszichiátria szakmát a Magyar Orvosi Kamara is, amelynek keretein belül a közelmúltban pszichiátriai munkacsoport alakult.

Mindennek azért van különösen nagy jelentősége, mert – mint azt Molnár Károly leszögezte –, a gyógyítás kisebb gazdasági terhet ró a finanszírozóra, mint amit a kezeletlen mentális betegségek következményei – a munkából való kiesés, a családok szétesése, a munkahelyek elvesztése – ösztársadalmi szinten jelentenek. Ezért a pszichiátria szakma a kapacitásnövelést és a multidiszciplináris gyógyító teamek számának növelését szorgalmazza. A humánerőforrás-hiány mérséklésének fontos sarokköve az utánpótlás, amivel kapcsolatban Van der Wijk Ibolya megjegyezte: a 2013 óta a Magyarországon képzésben lévő és öt éven belül szakvizsgázott pszichiáterek és gyermekpszichiáterek szervezeteként működő HAPT számos szakmai programot szervez a tagjai számára. Elképzeléseik között szerepel a szakorvosjelöltek regionális szintű összefogása, és tervezik az érdeklődő orvostanhallgatók megkeresését is.